

Analyse onderwijsbegroting 2023

23 september 2022

Door financieel experts [Ronald Bloemers](#) en [Ron van der Raaij](#), VOS/ABB

Wat de media al meldden voorafgaand aan Prinsjesdag, staat in de begroting voor 2023: er gaan miljarden extra naar het onderwijs. Maar dat zijn miljarden die al beklonken waren bij het sluiten van coalitieakkoord. Alleen de verwerking ervan moest nog plaatsvinden.

Die verwerking is er nu dus, met onder meer € 1 miljard voor basisvaardigheden, € 1 miljard voor kansengelijkheid en € 800 miljoen die is uitgetrokken via het Onderwijsakkoord voor het dichten van de zogenoemde loonkloof tussen het primair en voortgezet onderwijs. Daar komt € 500 miljoen bij via de motie van de VVD uit september 2021 om de salarissen in het primair onderwijs te verhogen. Bij elkaar opgeteld is dit € 3,3 miljard extra. De laatste twee posten (€ 800 en € 500 miljoen) zijn inmiddels helemaal verwerkt in de bekostiging en in de cao. Deze tabel geeft dat weer:

Omschrijving	Artikel	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Leraren/schoolleiders	Diverse	762.000	838.000	800.000	800.000	800.000	800.000
Versterken onderwijskwaliteit	Diverse	401.667	653.850	992.912	992.913	992.913	976.408
Vervolgopleidingen en onderzoek	Diverse	248.704	663.550	677.566	667.947	667.794	692.854
Kansengelijkheid	Diverse	198.000	270.394	558.729	568.753	563.184	562.171

Wat betreft de basisvaardigheden, is het deels nog wachten op wat dit inhoudt. Er loopt al wat kleins, dat hieronder aan bod komt bij de begroting van het primair en voortgezet onderwijs. Er is al ingezet op de professionalisering van leraren, maar voor bijvoorbeeld burgerschap moeten de kerndoelen nog worden vastgesteld.

De agenda voor kansengelijkheid komt 'na de zomer van 2022'. Dat is natuurlijk een rekbaar begrip, waardoor niet duidelijk is wat wanneer waarvoor wordt uitgetrokken. De helft is in de begroting gezet en de rest van het beschikbare budget is 'gereserveerd op de Aanvullende post tot nadere besluitvorming'. Een grote post waarvan je nog moet bedenken (of opschrijven) wat je ermee wil, daar moet een schoolbestuur niet mee aankomen bij zijn toezichthouder!

Visie ontbreekt...

Het lijkt ons niet meer dan logisch dat wanneer dit kabinet (bijvoorbeeld) het lerarentekort wil aanpakken, het met voorstellen komt. Die zien we helaas niet terug in deze begroting. Het ontbreekt het kabinet nog steeds aan een heldere visie. Het is op zijn zachtst gezegd opmerkelijk, dat de overheid van schoolbesturen een beleidsrijke begroting eist, maar dat diezelfde overheid daar niet mee komt. Onderwijsminister Dennis Wiersma liet onlangs in de Volkskrant zijn [ongenoegen](#) blijken over de rol van de schoolbesturen, maar hij acht het niet nodig om zijn ongenoegen op fatsoenlijke wijze te onderbouwen en komt ook niet met deugdelijke voorstellen over hoe het beter kan.

Houttuinlaan 8 • Postbus 162 • 3440 AD Woerden

t (0348) 405 200 e welkom@vosabb.nl www.vosabb.nl en openbaaronderwijs.nu

IBAN NL63 RABO 0106 6104 57 KVK 30152007 BTW NL 8071 69 584 B01

Het lijkt er sterk op dat de minister voor funderend onderwijs veel zaken wil centraliseren, terwijl verschillende onderzoeken juist aantonen dat dit niet goed is voor de kwaliteit van het onderwijs. Wij zien de wil tot centralisatie vooral in de wijze waarop het geld naar de scholen gaat. De centraliserende grip van Wiersma werkt vooral verlamdend en de wijze van doelfinanciering is niet in lijn met het [advies van de Onderwijsraad](#) uit 2018 over de lumpsumbekostiging. Sinds dit advies lijkt het kabinet precies het tegenovergestelde te doen van wat de Onderwijsraad aanbeveelt, door juist doelfinanciering als basis te nemen. Het geven van vertrouwen en ruimte werkt beter dan meer controle en grip van bovenaf. Dit laat elk onderzoek over de rol van de centrale overheid zien, vanaf het rapport de commissie-Dijsselbloem uit 2008. Het kabinet doet echter precies het tegenovergestelde (mede op verzoek van de Tweede Kamer), wat slecht is voor de onderwijskwaliteit. Een onderbouwing voor dit handelen vanuit de politiek ontbreekt, maar een intensivering ervan is er helaas wel.

In de beleidsprioriteiten (paragraaf 2.1 van de Onderwijsbegroting) komt vanuit het kabinet een bijzondere regel:

“[we] gaan [...] in gesprek over verdergaande en onorthodoxe maatregelen om tot structurele oplossingen te komen. Het gaat hierbij om thema’s en dilemma’s die het hart van het onderwijsstelsel raken: bekostiging, bestuur en toezicht, en de wijze waarop het onderwijs in scholen is georganiseerd.”

VOS/ABB is erg benieuwd met wie het kabinet hiervoor in gesprek gaat. Zoals in het rapport van de commissie-Dijsselbloem staat (en in vele rapporten daarna), moet het kabinet in gesprek met het onderwijsveld en dan vooral met andere partijen dat de belangenorganisaties waarmee het ministerie van OCW altijd al contact heeft.

Huisvesting, energie, materiële bekostiging

Naast het lerarentekort zijn er meer zaken die van belang zijn om aan te pakken in het onderwijs, zoals de gebouwenvoorraad die broodnodig aan vernieuwing toe is. Daar is geen geld genoeg voor bij de gemeenten en dus blijven de schoolbesturen sappelen met oude, slecht onderhouden en tochtige gebouwen (zij krijgen daar geen geld voor en mogen ook geen eigen geld in stenen stoppen). Verschillende onderzoeken laten zien dat het binnenklimaat van invloed is op de leerprestaties. Een investering in huisvesting kan dus helpen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Daarover staat helemaal niets in deze begroting!

De bekostiging voor de materiële instandhouding past allang niet meer bij de eisen die daarvoor gelden. Dat is de laatste jaren steeds weer naar voren gekomen uit verschillende onderzoeken. Dat is niet vreemd, omdat de materiële bekostiging nog steeds uitgaat van krijtborden in plaats van digiborden. Ook is de energierekening al sinds jaar en dag niet vanuit dat budget genoegzaam te

voldoen¹. Dit wringt extra door de gigantische prijsstijgingen op de energiemarkt die we nu zien. Doordat dit deel van de bekostiging niet passend is en je als bestuur niet kunt kiezen of je wel of niet elektriciteit afneemt of bijvoorbeeld het dak renoveert, drukken die kosten in toenemende mate op de inzet van personeel (elke euro kan immers maar één keer worden uitgegeven). Met de vereenvoudiging van de bekostiging in het primair onderwijs (vanaf 2023) en het voortgezet onderwijs (vanaf 2022) is in de bekostiging geen onderscheid meer te zien tussen personeel en materieel. Dat leidt ertoe dat het tekort op de materiële component moeilijker te zien is. Een visie op het inlopen van dit tekort is helaas niet terug te vinden in de onderwijsbegroting 2023.

Geormerkte budgetten

VOS/ABB mist in de begroting een visie op de inzet van de middelen vanuit een daadwerkelijke lumpsumsystematiek, van waaruit schoolbesturen kunnen inzetten op kwaliteitsmaximalisatie. De extra toegekende budgetten worden in beton gegoten, zodat ze in feite geormerkt zijn. Dat levert op dat de middelen niet voor andere hoogstnoodzakelijke onderwijsdoeleinden zijn in te zetten, met als gevolg dat de reserves kunnen toenemen. Dat mag niet de bedoeling zijn van publieke middelen. Het is logisch dat er kritiek is op 'oppottende' schoolbesturen, maar besturen kan weinig verweten worden als er budgetten komen die zij niet kunnen inzetten op de plekken waar dat voor hen nodig is. Denk aan de miljarden in het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) die niet mogen worden gebruikt om het nijpende lerarentekort tegen te gaan (wat de hoogste prioriteit heeft!).

Wij zien dit als een toonbeeld van niet-doelmatige inzet van publieke middelen. De Algemene Rekenkamer kwam vorig jaar en dit jaar ook tot die conclusie: 'resultaat van extra geld niet duidelijk' en 'het geld had beter kunnen worden ingezet'. Het lijkt erop dat het kabinet dit niet inziet.

Kortom: VOS/ABB gaat graag samen met haar leden het gesprek aan met de minister over 'verdergaande en onorthodoxe maatregelen om tot structurele oplossingen te komen'!

Op de volgende pagina's staat een toelichting op de verschillende onderdelen van de begroting.

¹ Initiatieven zoals ons inkoopcollectief [Energie Voor Scholen](#) helpen wel, maar lossen dit probleem niet op voor alle schoolbesturen.

Onderdelen begroting

Hieronder komen de verschillende onderdelen van de begroting van OCW aan bod, met medeneming van een aantal mutaties die interessant kunnen zijn voor het primair en/of voortgezet onderwijs.

Primair Onderwijs

Ten eerste is het goed te kijken naar welke posten vallen onder het primair onderwijs:

PRIMAIR ONDERWIJS	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1 Bekostiging	12.293.701	14.562.566	13.894.957	13.126.017	13.140.867	13.130.309	13.157.259
2 Bekostiging po-instellingen	11.391.680	13.036.507	12.927.456	12.841.381	12.856.010	12.845.504	12.872.454
3 Bekostiging Caribisch Nederland	23.566	28.557	25.982	26.112	26.333	26.333	26.333
4 Prestatiebox	252.850	0	0	0	0	0	0
5 Aanvullende bekostiging	14.634	160.319	212.819	226.919	226.919	226.867	226.867
6 Aanpak lerarentekort G5	30.660	31.605	31.605	31.605	31.605	31.605	31.605
7 Aanvullende bekostiging NP Onderwijs	580.311	1.305.578	697.095	0	0	0	0
8 Subsidies (regelingen)	384.356	258.608	331.344	400.421	395.671	389.204	391.190
9 Onderwijsvoorziening jonggehandicapten	23.400	24.473	24.473	24.473	24.473	24.473	24.473
10 Nederlands onderwijs buitenland	12.095	13.909	13.739	13.739	13.739	13.739	13.739
11 Humanistisch vormend en godsdienstonderwijs	13.479	15.981	16.525	17.071	17.071	17.071	17.071
12 Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	74.455	0	0	0	0	0	0
13 Extra hulp voor de klas	201.838	0	0	0	0	0	0
14 School en omgeving	0	34.000	56.700	56.700	56.700	56.700	56.700
15 Basisvaardigheden	0	104.495	155.643	224.766	221.053	214.169	215.181
16 Nationaal Groeifonds	0	0	3.988	7.056	6.154	4.085	750
17 Overige subsidies	59.089	65.750	60.276	56.616	56.481	58.967	63.276
18 Opdrachten	7.456	36.960	49.833	28.696	29.030	25.970	25.853
19 Opdrachten	5.299	26.960	39.833	28.696	29.030	25.970	25.853
20 Zelftesten	2.157	10.000	10.000	0	0	0	0
21 Bijdrage aan agentschappen	37.899	40.942	36.595	36.993	37.505	39.662	39.509
22 Dienst Uitvoering Onderwijs	37.899	40.942	36.595	36.993	37.505	39.662	39.509
23 Bijdrage aan ZBO's/RWT's	15.732	11.146	13.846	11.036	8.111	8.111	8.111
24 Stichting Vervangingsfonds en Participatiefonds	13.672	8.502	11.202	8.392	5.467	5.467	5.467
25 UWW	2.060	2.644	2.644	2.644	2.644	2.644	2.644
26 Bijdrage aan medeoverheden	569.417	869.545	865.947	555.304	555.325	551.190	544.666
27 Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	520.716	536.651	536.653	536.651	536.651	536.651	536.651
28 Caribisch Nederland	6.573	17.424	22.317	15.564	15.585	11.450	4.926
29 Scholenprogramma Groningen	3.000	3.089	3.089	3.089	3.089	3.089	3.089
30 Nationaal Programma Onderwijs	39.128	93.897	54.773	0	0	0	0
31 Ventilatie in scholen	0	63.585	76.415	0	0	0	0
32 SPUK vwe Oekraïne	0	0	13.700	0	0	0	0
33 SPUK huisvesting noodlocaties PO	0	154.899	159.000	0	0	0	0
34 Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	0	0	194	194	194	194	12.855
35 Brede scholen	0	0	194	194	194	194	12.855
36 Ontvangsten	37.634	14.808	9.208	9.208	9.208	9.208	9.208

Over een aantal posten is meer te vertellen. Hieronder lopen we die na. Let op: onderstaande nummering correspondeert met de nummering in de tabel.

2. Bekostiging po-instellingen

Vanaf 1 januari 2023 wordt de vereenvoudigde bekostiging in het primair onderwijs van kracht. Dan zal er in de bekostiging geen verschil meer zitten in personele en materiële bekostiging, maar krijgen Houttuinlaan 8 • Postbus 162 • 3440 AD Woerden

t (0348) 405 200 e welkom@vosabb.nl www.vosabb.nl en openbaaronderwijs.nu

IBAN NL63 RABO 0106 6104 57 KVK 30152007 BTW NL 8071 69 584 B01

de schoolbesturen een bedrag per leerling en per school. De systematiek is vooral vereenvoudigd door het reduceren van het aantal indicatoren en volledige kalenderjaarbekostiging, gelijk aan de andere onderwijssectoren. De overgang van schooljaar naar kalenderjaar leidt er voor de personele bekostiging toe dat er per 1 januari 2023 door een wijziging in het betaalritme macro € 600 miljoen verdwijnt. Dit is *niet* terug te zien in de begroting van OCW. Er loopt een [rechtszaak](#) om de schoolbesturen die € 600 miljoen terug te geven.

Onder deze post vallen ook de werkdrukmiddelen. In de toelichting staat dat het budget met middelen uit het coalitieakkoord is opgehoogd (€ 20 miljoen en voor schooljaar 2023-2024 circa € 28 miljoen). Dit was nodig om ervoor te zorgen dat de bekostiging voor de aanpak van de werkdruk in de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024 gelijk zou blijven (niet lager zou zijn) dan in de schooljaren daarvoor. Een lagere bekostiging zou zorgen voor een gat in de financiële dekking van de plannen die op schoolniveau zijn gemaakt en worden uitgevoerd.

Ook uit het Onderwijsakkoord zijn gelden beschikbaar gesteld. Dit akkoord was bedoeld om plannen uit het coalitieakkoord uit te voeren. Daarmee is beschikbaar gekomen voor kalenderjaar 2023:

- circa € 419 miljoen voor het dichten van de 'loonkloof' tussen de salarissen in het primair en voortgezet onderwijs,
- circa € 65 miljoen voor 16 uur professionaliseringsruimte van docenten,
- circa € 19 miljoen voor de positie van schoolleiders (voor schooljaar 2023-2024 circa € 35 miljoen), en tenslotte
- circa € 30 miljoen voor het voortzetten van de arbeidsmarkttoelage uit het Nationaal Programma Onderwijs (voor schooljaar 2023-2024 circa € 73 miljoen).

5. Aanvullende bekostiging

Dit budget is vanaf 2023 met € 52,5 miljoen opgehoogd vanuit het coalitieakkoord. Het is bedoeld voor het versterken van de infrastructuur voor basisvaardigheden.

7. Aanvullende bekostiging NP Onderwijs

Deze bekostiging stopt na twee schooljaren, zoals te zien is in de tabel, maar de besteding van de middelen mag doorlopen tot en met schooljaar 2024-2025. De arbeidsmarkttoelage voor scholen met de hoogste kans op achterstanden op basis van de CBS-indicator en de cumi-indicator krijgen na schooljaar 2022-2023 een structureel vervolg uit de middelen die beschikbaar zijn gesteld in het Onderwijsakkoord. Dit zal in principe vanuit de lumpsum worden bekostigd.

Houttuinlaan 8 • Postbus 162 • 3440 AD Woerden

t (0348) 405 200 e welkom@vosabb.nl www.vosabb.nl en openbaaronderwijs.nu

IBAN NL63 RABO 0106 6104 57 KVK 30152007 BTW NL 8071 69 584 B01

8. Subsidies (regelingen)

Hieronder zijn de verschillende subsidies te vinden. Ook zijn er een aantal te zien die al gestopt zijn (zie de posten 12 en 13). Via [DUS-i](#) zijn de verschillende subsidies te vinden. Het aantal subsidies wordt steeds meer en deze doelfinanciering gaat dan ook steeds meer lijken op de ouderwetse oormerkfinanciering. De administratieve last die hierbij hoort, is fors.

Een voorbeeld vanuit het coalitieakkoord is de recent opengestelde subsidie voor de verbetering van basisvaardigheden. De minister heeft het Masterplan Basisvaardigheden gelanceerd om scholen bij de ontwikkeling van deze vaardigheden te ondersteunen. Te veel leerlingen verlaten het funderend onderwijs zonder goede beheersing van de basisvaardigheden, zoals taal, rekenen, digitale geletterdheid en burgerschap. De subsidie Verbetering Basisvaardigheden (**post 15**) begint nog als pilot voor circa 500 scholen in het funderend onderwijs. Voor 2023 is hiervoor circa € 155,6 miljoen beschikbaar. Deze subsidie en de daaronder vallende ondersteuning gelden voor schooljaar 2022-2023 en de eerste vijf maanden van schooljaar 2023-2024. Vanaf kalenderjaar 2024 is structureel € 1 miljard beschikbaar voor het funderend onderwijs.

Ook vanuit het coalitieakkoord is de wens om te komen tot een rijke schooldag. Vanuit de bedoeling dat elke leerling het verdient om zijn talenten en vaardigheden in de volle breedte te ontwikkelen, is een [subsidie](#) opengesteld. Dit geld moet ervoor zorgen dat leerlingen een zo goed mogelijk programma van activiteiten rond de school aangeboden krijgen. Voor het programma School en omgeving (**post 14**) is voor 2023 een bedrag van € 56,7 miljoen beschikbaar (voor zowel het primair als voortgezet onderwijs).

Ook de uitvoering van meer bewegingsonderwijs (vanuit het vorige kabinet) is vervat in een [subsidie](#). Daarmee kan een procesbegeleider worden aangesteld, die met de school innovatieve plannen ontwikkelt voor meer bewegingsonderwijs of voor het stimuleren van extra bewegen tijdens de schooldag. De bekostiging had beter gewoon naar de scholen kunnen gaan om zelf invulling te geven aan de verplichting om meer bewegingsonderwijs te geven.

18. Opdrachten

Dit betreft de middelen voor diverse beleidsgerichte activiteiten en onderzoeken, onder andere voor passend onderwijs, voor- en vroegschoolse educatie (vve) en uitvoeringskosten van subsidieregelingen. Ook is er voor 2023 budget gereserveerd voor de inzet van coronazelftesten (**post 20**) en om uitvoering te geven aan de maatregelen uit het coalitieakkoord. Te zien valt dat er alvast voor is gezorgd dat er genoeg budget is om ook in 2023 voldoende coronazelftesten beschikbaar te stellen.

Houttuinlaan 8 • Postbus 162 • 3440 AD Woerden

t (0348) 405 200 e welkom@vosabb.nl www.vosabb.nl en openbaaronderwijs.nu

IBAN NL63 RABO 0106 6104 57 KVK 30152007 BTW NL 8071 69 584 B01

26. Bijdrage aan medeoverheden

Dit gaat onder andere over de aanpak van ventilatie in scholen, die via de gemeenten loopt (**post 31**). Deze maatwerkregeling van macro € 140 miljoen voor 2022 en 2023 zet weinig zoden aan de dijk, vooral doordat gemeenten hier (ook) niet voldoende middelen voor hebben. Daar komt bij dat schoolbesturen vanwege het investeringsverbod de benodigde werkzaamheden niet zelf kunnen laten uitvoeren. Met name de aanpak van de verouderde bouwvoorraad is nodig. Daarvoor wordt door de verschillende ministeries geen geld beschikbaar gesteld.

Er blijft een gerichte aanpak nodig voor het verbeteren van de ventilatie in scholen. Daarom wordt er een maatwerkoplossing geboden middels de Maatwerkregeling ventilatie. Hiervoor is in totaal voor 2022 en 2023 € 140 miljoen beschikbaar. Schoolbesturen ontvangen uit deze regeling maximaal 60% financiering vanuit het Rijk voor de meest urgente gevallen ten behoeve van maatregelen die de ventilatie verbeteren en flankerende maatregelen voor energiebesparing.

Ten behoeve van het onderwijs aan Oekraïense leerlingen is er dit jaar veel opgetuigd. In deze rubriek vinden we daar ook het een en ander over terug. Voor leerlingen die vanwege de oorlog die Rusland is begonnen uit Oekraïne zijn gevlucht, zijn er tijdelijke onderwijsvoorzieningen opgestart. Het beschikbaar stellen van huisvesting en de eerste inrichting is een taak van de gemeenten, die daarvoor geld krijgen voor 2022 en 2023 (**post 33**). Schoolbesturen kunnen hun kosten voor taken die eigenlijk onder hun gemeente vallen, bij die gemeente declareren. De regeling hiervoor is [gepubliceerd](#).

Daarnaast is voor het jaar 2023 geld beschikbaar gesteld voor de gemeenten ten behoeve van het regelen van voor- en vroegschoolse educatie (**post 32**). De regeling daartoe is op het moment van publicatie van deze analyse [nog niet gepubliceerd](#).

Op de pagina's hierna volgt een toelichting op posten die betrekking hebben op het voortgezet onderwijs.

Voortgezet Onderwijs

De begrotingsposten voor het voortgezet onderwijs laten de volgende cijfers zien:

VOORTGEZET ONDERWIJS	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1 Bekostiging	9.643.928	10.407.821	10.270.945	9.830.521	9.793.099	9.736.263	9.695.185
2 Bekostiging vo-instellingen	8.812.231	9.627.852	9.502.339	9.674.117	9.636.698	9.584.612	9.543.534
3 Resultaatafhankelijke bekostiging vsv aan vo-instellingen	16.820	18.057	18.057	18.057	18.057	18.057	18.057
4 Bekostiging Caribisch Nederland	20.640	24.512	20.900	20.620	20.617	20.617	20.617
5 Aanvullende regeling strategisch personeelsbeleid, begeleiding starters en thuiszitters	109.923	113.187	113.187	113.187	113.187	112.977	112.977
6 Aanvullende regelingen leerlingendaling	4.513	4.540	4.540	4.540	4.540	0	0
7 Aanvullende bekostiging Nationaal Programma Onderwijs	679.801	619.673	611.922	0	0	0	0
8 Subsidies (regelingen)	275.846	354.096	556.309	675.211	673.800	668.439	630.774
9 Stichting Kennisnet (basissubsidie) po, vo, mbo	21.240	22.524	24.625	30.251	23.117	23.117	23.117
10 Pilots lente- en zomerscholen vo	4.704	13.039	9.267	9.267	9.267	9.482	9.482
11 Nieuwe leerweg	8.944	9.519	10.241	0	0	0	0
12 Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	69.795	0	0	0	0	0	0
13 Extra hulp voor de klas	112.001	0	0	0	0	0	0
14 Regeling Heterogene brugklassen	0	101.799	21.250	55.500	55.500	55.500	55.500
15 Basisvaardigheden	0	118.255	176.138	254.365	250.162	242.371	243.517
16 Nationaal Groeifonds	0	310	6.984	15.439	14.027	7.291	750
17 Maatschappelijke diensttijd	0	0	203.392	203.702	203.703	203.704	203.705
18 Overige subsidies	59.162	88.650	104.412	106.687	118.024	126.974	94.703
19 Opdrachten	12.174	39.848	54.580	64.662	69.929	67.946	64.675
20 Opdrachten	8.128	29.848	44.580	64.662	69.929	67.946	64.675
21 Zelftesten	4.046	10.000	10.000	0	0	0	0
22 Bijdrage aan agentschappen	65.074	70.859	64.494	65.038	65.003	68.122	67.865
23 Dienst Uitvoering Onderwijs	65.074	70.859	64.494	65.038	65.003	68.122	67.865
24 Bijdrage aan ZBO's/RWT's	54.532	62.413	48.651	48.606	48.606	48.606	48.706
25 College voor Toetsen en Examens	11.553	17.437	4.573	4.528	4.528	4.528	4.628
26 SLOA: onderwijs ondersteunende instellingen	42.979	44.976	44.078	44.078	44.078	44.078	44.078
27 Bijdrage aan medeoverheden	25.016	291.311	194.019	0	0	0	0
28 Nationaal Programma Onderwijs	25.016	60.032	35.019	0	0	0	0
29 SPUK huisvesting noodlocaties VO	0	231.279	159.000	0	0	0	0
30 Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	197	296	296	296	296	296	296
31 GRAZ (ECML) en PISA	197	296	296	296	296	296	296
32 Ontvangsten	7.152	7.391	7.391	7.391	7.391	7.391	7.391

Ook hier is over een aantal posten meer te vertellen. Hieronder lopen we die posten na. Let op: ook hier correspondeert onderstaande nummering met de nummering in de tabel.

2. Bekostiging vo-instellingen

Dit is het algemene lumpsumartikel. Daar valt veel onder, zoals het leerplusarrangement (€ 53,7 miljoen), de eerste opvang van nieuwkomers (€ 99,3 miljoen), de functiemix VO Randstad-regio's (€ 70,8 miljoen), het internationaal georiënteerd voortgezet onderwijs IGVO (€ 8,2 miljoen) en sterk techniekonderwijs, waarvoor in 2022 € 86,5 miljoen is verstrekt. Al deze projecten lopen via regelingen die vaak jaarlijks opnieuw worden vastgesteld. Aan de trend van bekostiging is te zien dat het budget hiervoor structureel beschikbaar is. Een project als functiemix VO Randstad regio's stopt Houttuinlaan 8 • Postbus 162 • 3440 AD Woerden

t (0348) 405 200 e welkom@vosabb.nl www.vosabb.nl en openbaaronderwijs.nu

IBAN NL63 RABO 0106 6104 57 KVK 30152007 BTW NL 8071 69 584 B01

dus niet zomaar doordat de ministeriële regeling loopt tot 1 januari 2023. Die regeling zal een vervolg kennen, totdat wordt besloten dat het budget voor iets anders gebruikt gaat worden.

Er is wel een flinke ophoging te zien tussen 2021 en 2022. Dat heeft vooral te maken met de ophoging van de bekostiging als gevolg van het Onderwijsakkoord. Onderdelen daarvan zijn:

- € 53 miljoen voor 16 uur professionaliseringsruimte van docenten,
- € 300 miljoen werkdrumiddelen en
- € 79 miljoen voor de structurele arbeidsmarkttoelage vanaf 2023-2024.

De begroting lijkt daarop niet aangepast. De bovenste twee onderdelen zijn immers opgenomen in de Regeling aanvullende bekostiging strategisch personeelsbeleid, begeleiding en verzuim vo die op 21 september jl. is [gepubliceerd](#). En dit staat apart als **post 5** opgenomen en kent in de begroting niet de ophoging die wel in de aangepaste en gepubliceerde regeling te zien is.

8. Subsidies (regelingen)

Hieronder zijn de verschillende subsidies te vinden (ook via [DUS-i](#)). Tevens zijn er subsidies te zien die al zijn gestopt (zie de **posten 12 en 13**). Het aantal subsidies wordt steeds meer en deze doelfinanciering gaat dan ook steeds meer lijken op de ouderwetse oormerkfinanciering. De administratieve last die hierbij hoort, is fors.

Net als in het primair onderwijs is bij het voortgezet onderwijs de recent opengestelde subsidie voor de verbetering van basisvaardigheden te vinden. De minister heeft het Masterplan Basisvaardigheden gelanceerd om scholen bij de ontwikkeling van deze vaardigheden te ondersteunen. Nog te veel leerlingen verlaten het funderend onderwijs zonder goede beheersing van de basisvaardigheden, zoals taal, rekenen, digitale geletterdheid en burgerschap. De subsidie Verbetering Basisvaardigheden (**post 15**) begint nog als pilot voor circa 500 scholen in het funderend onderwijs. Voor 2023 is hiervoor circa € 176,1 miljoen beschikbaar. Deze subsidie en de daaronder vallende ondersteuning geldt voor schooljaar 2022/2023 en de eerste vijf maanden van schooljaar 2023/2024. Vanaf kalenderjaar 2024 is structureel € 1 miljard beschikbaar voor het funderend onderwijs.

Nog een aantal subsidies voor het voortgezet onderwijs:

- Kennisnet en kansgelijkheid (**post 9**). Kennisnet ondersteunt onderwijsinstellingen bij het benutten van ICT en deze subsidie voor kansgelijkheid wordt onder andere gebruikt voor doorstroomprogramma's po-vo, vmbo-havo en vmbo-mbo;
- Pilots voor de nieuwe leerweg (**post 11**);
- Heterogene brugklassen (**post 14**). Deze subsidie is bedoeld om leerlingen in de eerste leerjaren in het voortgezet onderwijs meer tijd te geven om op het voor hen best passende niveau te komen. Brugklassen worden zo ingericht dat leerlingen met verschillende basisschooladviezen bij elkaar in de klas zitten;

Houttuinlaan 8 • Postbus 162 • 3440 AD Woerden

t (0348) 405 200 e welkom@vosabb.nl www.vosabb.nl en openbaaronderwijs.nu

IBAN NL63 RABO 0106 6104 57 KVK 30152007 BTW NL 8071 69 584 B01

- Maatschappelijke Diensttijd (**post 17**).
- Onder de overige subsidies (**post 18**) valt o.a. de subsidie voor het Landelijk Actie Komitee Scholieren LAKS (€ 0,5 miljoen) en voor de stichting School en Veiligheid (€ 1,2 miljoen). Bij de laatstgenoemde stichting zit het Expertisepunt Burgerschap ten behoeve van nieuwe schoolinitiatieven vanuit de wet Meer ruimte voor nieuwe scholen.

26. SLOA: Onderwijsondersteunende instellingen primair, voortgezet en beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

Onder deze post valt de subsidiëring van de wettelijke taken van Cito en SLO. Wel vreemd is dat in de onderbouwing van de posten staat dat de hoogte van de subsidie voor 2023 nog niet bekend is. Dat lijkt ons lastig begroten voor Cito en SLO!

29. SPUK huisvesting noodlocaties VO

Deze post is bedoeld om gemeenten hun kosten te laten declareren die zij maken voor noodlocaties voor onderwijs aan Oekraïense leerlingen.

30. Bijdrage aan (inter)nationale organisaties

Deze post gaat over bijdragen aan de internationale organisaties European Centre for Modern Languages (ECML) en de OESO ten behoeve van PISA. De bijdrage aan de OESO is een voorwaarde voor deelname aan het PISA-project, dat om de drie jaar meet hoe de prestaties van 15-jarigen zich ontwikkelen op het gebied van wiskunde, lezen en wetenschap.

Informatie: Ronald Bloemers, 06-15098727, rbloemers@vosabb.nl